

Dr hab. n. med. Bogumił Lewandowski, prof. nadzw. UR
Kierownik Zakładu Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej
Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego
Klinika Chirurgii Szczękowo-Twarzowej
Kliniczny Szpital Wojewódzki im. F. Chopina w Rzeszowie

Rzeszów, dnia 9 września 2020 roku

Recenzja pracy doktorskiej lekarza dent. Macieja Włodarczyka

**pt. „ Rak podstawnokomórkowy skóry głowy i szyi w materiale Oddziału Chirurgii
Szczękowo -Twarzowej Radomskiego Szpitala Specjalistycznego w latach 2005-2015”**

W grupie złośliwych nowotworów skóry określonych terminem Nieczerniakowe Nowotwory Skóry (Nonmelanoma skin cancer -NMSC), rak podstawnokomórkowy (BCC) i rak kolczystokomórkowy (SCC) stanowią znakomitą większość i należą do najczęściej występujących nowotworów złośliwych u osób rasy kaukaskiej. Raki skóry stanowią 75% wszystkich rozpoznawanych nowotworów złośliwych. Zachorowalność wykazuje tendencje rosnącą wraz z wiekiem chorych. Częstość zachorowań na NMSC w Europie ocenia się na 80-90% przypadków na 100 000 osób rocznie. Uważa się, że wskaźniki te są niedoszacowane co wynika z braku rejestru raków skóry w wielu krajach. W Polsce rejestruje się około 12 000 do 13 000 nowych zachorowań na NMSC rocznie. Na rozwój raków skóry wpływają czynniki środowiskowe, genetyczne i fenotypowe. Szybko rosnąca zachorowalność na NMSC związana jest między innymi z nadmierną ekspozycją na promieniowanie UV związane z modą na opalanie lub korzystanie z tzw. „kąpiele słonecznych”. Czynniki środowiskowe związane z narażeniem zawodowym na promieniowanie UV osób wykonujących prace na wolnym powietrzu: rolnicy, pracownicy drogowi itp. Czynniki fenotypowe wiążą się z właściwościami skóry pacjentów.

Raki skóry charakteryzują się powolnym wzrostem oraz naciekaniem otaczających tkanek i niszczeniem sąsiadujących struktur tj. kości, chrząstki co zwłaszcza w lokalizacji na twarzy może powodować defekty estetyczne i upośledzać jakość życia.

Podstawowym sposobem leczenia raków skóry jest wycięcie z ocena histopatologiczną marginesu chirurgicznego. Leczenie chirurgiczne wg standardów postępowania w przypadkach NMSC jest metodą z wyboru. W wielu przypadkach ze względu na znaczne rozmiary i zaawansowanie raków skóry nie ma możliwości prostego zszycia rany operacyjnej dlatego zachodzi konieczność uzupełnienia ubytków po wycięciu guzów tkankami z sąsiedztwa wykorzystując sposoby plastyki miejscowej lub w dużych ubytkach zabiegi rekonstrukcyjne z zastosowaniem przeszczepów tkanek lub płatów. Dlatego chorzy z rakami skóry zlokalizowanymi na twarzy, głowie i szyi coraz częściej „szukają pomocy” w klinikach lub oddziałach chirurgii szczękowo-twarzowej, gdzie oprócz wycięcia, często zaawansowanych zmian wykonywane są operacje rekonstrukcyjne. Zwrócenie uwagi na to zagadnienie i wybór tematu pracy doktorskiej przez Doktoranta uważam za zasadny i przydatny w praktyce klinicznej oraz dla rozwoju i promocji chirurgii szczękowo-twarzowej jako nowoczesnej specjalności lekarskiej.

Przedstawiona do recenzji praca doktorska Pana Macieja Włodarczyka pt.: „Rak podstawnokomórkowy skóry głowy i szyi w materiale oddziału Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Radomskiego Szpitala Specjalistycznego w latach 2006-2015” napisana jest z zachowaniem struktury typowej dla prac doktorskich. Zawiera 91 stron jednostronnego wydruku komputerowego w twardej oprawie. Właściwa treść pracy poprzedzona jest: spisem treści, wykazem rycin, wykazem tabel i wykazem skrótów oraz streszczeniem w języku polskim i angielskim. Typowe rozdziały to: wstęp, założenia i cel pracy, materiał i metody, wyniki, dyskusja, wnioski. Do pracy dołączony jest spis piśmiennictwa i aneks – Uchwała Komisji Bioetycznej Okręgowej Izby Lekarskiej w Warszawie.

Wstęp to najobszerniejsza część pracy, napisana na 39 stronach (13-52), składa się z kilku podrozdziałów. W pierwszej części wstępu Doktorant wyjaśnia, że przyczyna zainteresowania się zagadnieniem raków skóry głowy i szyi i wybór tematu pracy doktorskiej podyktowane były wzrastającą z roku na rok liczbą i odsetkiem chorych operowanych z powodu NMSC w Radomskim Oddziale Chirurgii Szczękowo-Twarzowej. Wpłynęło to na potrzebę podnoszenia kwalifikacji i kompetencji w tym temacie co po upływie lat stworzyło dobrą okazję do przedstawienia bogatego własnego materiału klinicznego w postaci opracowania monograficznego.

W dyskusji Doktorant odnosi się do wyników przedstawionych przez innych autorów w piśmiennictwie specjalistycznym korzystając z bogatego, cytowanego piśmiennictwa dołączonego do pracy porównuje je i konfrontuje z wynikami badań własnych. Dyskusja potwierdza doskonale przygotowanie Doktoranta do prowadzenia badań naukowych i świadczy o gruntownym poznaniu zagadnień związanych z diagnostyką i chirurgiczno-rekonstrukcyjnymi problemami raków skóry okolicy twarzy i szyi.

Wnioski w liczbie 5 Doktorant przedstawił jako podsumowanie obserwacji i wyników badań własnych. Są sformułowane poprawnie i odnoszą się do założeń i celów pracy.

Piśmiennictwo dołączone do pracy w liczbie 185 pozycji głównie w języku angielskim świadczy o dobrym i wnikliwym przygotowaniu autora do podjętych badań, cytowanie jest prawidłowe.

Z obowiązku recenzenta chciałbym zauważyć, że w tekście pracy zdarzyły się pojedyncze pomyłki interpunkcyjne, nie mają one wpływu na wartość merytoryczną pracy.

Przedstawiona do recenzji praca doktorska lekarza stom. Macieja Włodarczyka stanowi przykład wartościowej i przydatnej klinicznie pracy. Prawidłowo zaplanowana i zredagowana przez Doktorant świadczy, że jest dobrze przygotowany do prowadzenia pracy naukowo-badawczej. Wg mojej oceny **spełnia wymogi określone pracom doktorskim zapisane w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. (Dz. U. nr 65, poz.595 z późn.zm.) w związku z art. 179 ust. ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U z 2018 roku poz. 1669 z późn.zm.).**

Na tej podstawie mam zaszczyt przedstawić Wysokiej Radzie Dyscyplin Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego pracę lekarza stom. Macieja Włodarczyka pt. „Rak podstawnokomorkowy skóry głowy i szyi w materiale Oddziału Chirurgii Szczękowo -Twarzowej Radomskiego Szpitala Specjalistycznego w latach 2005-2016” do dalszych etapów postępowania doktorskiego.



Dr hab. n. med. Bogumił Lewandowski, prof. nadz. UR